

Z

Z (písmeno) -

Iniciála Z s motívom tanca smrti (A.F. Butsch: Die Bücher-Ornamentik Der Renaissance, Vol I., 1878)

zaalpská gotika - *gotika zaalpská*

zaalpská renesancia - *renesancia zaalpská*

zaalpské umenie - pozri *renesancia zaalpská*; *A. Mantegna*

záber - základná stavebná jednotka filmovej skladby; záber samostatne nasnímaný a potom spájaný, aby vytváral dej; priemerný dlhometrážny film zložený z 500-700 záberov; pozri *kinematorafia*; *pidmontáž*, *reál filmový*, *klip*, *panoráma*; *filmová maketa*, *filmová dekorácia*, *montáž strihová*, *filmová interpunkcia*

záber filmový - pozri *klip*

Zabíjanie verných slovu Božiemu - *Boj so šelmou*

Záborský Ladislav - (*1921); vysokoškolské vzdelanie nadobudol na oddelení kreslenia a maľovania na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave u prof. Jána Mudrocha, Gustáva Mallého a Martina Benku; v roku 1945 sa stal profesorom kreslenia a deskriptívnej geometrie na gymnáziu v Martine; súčasne pracoval ako výtvarný umelec; ilustroval knihy, stal sa členom Umeleckej besedy slovenskej, Bloku slovenských výtvarných umelcov, Spolku výtvarných umelcov „Trojštít“ a Zväzu slovenských výtvarných umelcov; počas vysokoškolských štúdií sa zoznámil s jezuitským pátrom Tomislavom Kolakovičom, ktorý ho v roku 1943 pribral do spoločenstva Rodina, skupiny intelektuálov, kresťanov a mučeníkov viery, ktorí odmietali tak sovietsky komunizmus ako aj nemecký národný socializmus; keďže už počas druhej svetovej vojny boli jej aktivity polozákonné, hovorili si jej členovia konšpiračným označením Rodina; v roku 1948 komunisti jej činnosť zakázali a jej 300 členov prešlo väzneniami; Záborský bol uväznený na štyri roky; keď v auguste 1968 začali Slovensko okupovať sovietske vojská, Záborský s rodinou odišiel najprv do Viedne a potom do Francúzska; cestoval po celej Európe a študoval modernú sakrálnu architektúru a výtvarnú výzdobu; na Slovensko sa vrátil v roku 1969; vtedy došlo k jeho rehabilitácii, ale nesmel sa venovať profesorskej činnosti; riaditeľ Matice slovenskej mu dal ilustrovať knihy ruského spisovateľa o prírode a Škultétyho Rečňovanky; ilustroval aj detský časopis *Slniečko*; za komunizmu tajne vytvoril 21 *krížových ciest* a vyzdobil 25 kostolov *vitrážami* hlavne v Martine, Sučanoch, Kláštore pod Znievom, Breze, Spišskej Belej a ďalších farnostiach; po roku 1990

vytvoril ešte päť krížových ciest v nových kostoloch v Badíne, v Martine, v Nitre, v Piešťanoch a v Opatovciach nad Nitrou; vytvoril nástenné maľby na Slovensku i v dvoch kostoloch v Paríži, tiež návrhy na gobelíny a mozaiky; podstatou Záborského tvorby sú zážitky vnútorného života; každý jeho obraz je objavovaním Boha s dialógom s Večnosťou; nie je náboženským maliarom v pravom zmysle slova, ale je maliarom duchovného svetla; nezastupiteľné miesto v jeho tvorbe má aj krajina; pozri *slovenskí maliari*

<http://www.webumenia.sk/katalog?author=Z%C3%A1borsk%C3%BD%2C+Ladislav>

http://www.kaplnka.sk/zaborsky/starsia_vystava/ (biblické motívy)

<http://umenie-anna.blogspot.sk/2012/06/ladislav-zaborsky.html> (životopis)

https://www.google.sk/search?q=Z%C3%A1borsk%C3%BD:+Usadlos%C5%A5&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CDoQsARqFOoTCKytxpuS8cgCFYjJFAodPYkEmw&dpr=1#tbn=isch&tbs=rimg%3ACTz40S769B6HIji8bRy6zGWx6IHxK8el6ku-JcOg7Uk5nX8menzoUOEKumSJ4rOkmQhnLIibah5IpNjbW-Dv3YjekSoSCbxtHLrMZbHoEZXg_1uCGhNTDKhIJgfErX6XqS74R8T4vDqDGRUUqEgklw6DtSTmdfxE-9RnArlHyASoSCSZ6fOhQ4Qq6EZadKCTznx0fKhIJZInis6SZCGcRHBhzhWNgC24qEgkuUhtqHkik2BFoaC8OZYAKECoSCdtb4O_1diN6REcLli1z-bR5F&q=Z%C3%A1borsk%C3%BD%3A%20Usadlos%C5%A5

https://www.google.sk/search?q=Z%C3%A1borsk%C3%BD:+Usadlos%C5%A5&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CDoQsARqFOoTCKytxpuS8cgCFYjJFAodPYkEmw&dpr=1#tbn=isch&tbs=rimg%3ACTz40S769B6HIji8bRy6zGWx6IHxK8el6ku-JcOg7Uk5nX8menzoUOEKumSJ4rOkmQhnLIibah5IpNjbW-Dv3YjekSoSCbxtHLrMZbHoEZXg_1uCGhNTDKhIJgfErX6XqS74R8T4vDqDGRUUqEgklw6DtSTmdfxE-9RnArlHyASoSCSZ6fOhQ4Qq6EZadKCTznx0fKhIJZInis6SZCGcRHBhzhWNgC24qEgkuUhtqHkik2BFoaC8OZYAKECoSCdtb4O_1diN6REcLli1z-bR5F&q=Z%C3%A1borsk%C3%BD%3A%20Usadlos%C5%A5&imgrc=9bVV3vG-AfmBLM%3A

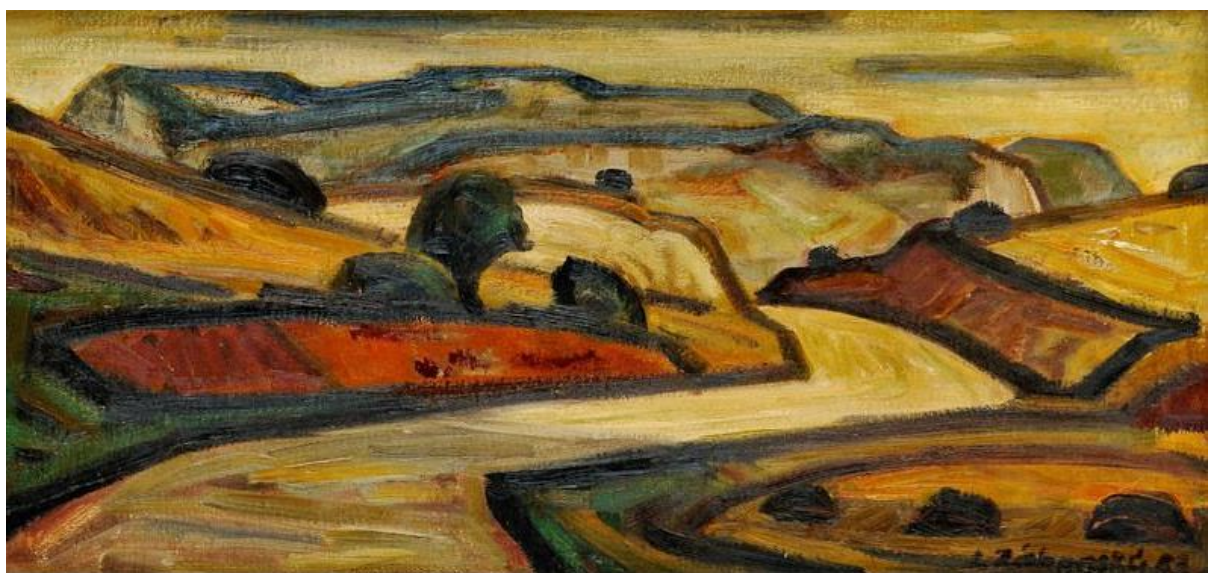
https://www.google.sk/search?q=ladislav+z%C3%A1borsk%C3%BD&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CHkQiR5qFOoTCMnF_ojt_cgCFYJ6DwodhEcDqw&dpr=1#tbn=isch&tbs=rimg%3ACd_1np1Y3J4m4IjgNx7JgFxLeuG-j9qyJ2CkU8rPCGhfe32K6QUF2z4S18IqRO-D6FzU95QqkR8qmArTwW7ViWSSd-yoSCQ3HsmAXEt64EebD7z8K8akdKhIJb6P2rInYKRQR5ibtRMM7FUUqEgnys8IaF97fYhE8IULJ3yCPdioSCbpBQXbPhLXwEbmFK7uGjqRXXKhIJipE74PoXNTORh769L-SvO4EqEgnlBCRHqYqCtBGYmtnnD-vPASoSCfBbtWJZJJ37EbELSI4o6Z1U&q=ladislav%20z%C3%A1borsk%C3%BD&imgrc=KiQl1ANOSy9GkM%3A

L. Záborský: Autoportrét

L. Záborský: Pohľad na Hrad od Petržalky (1942)

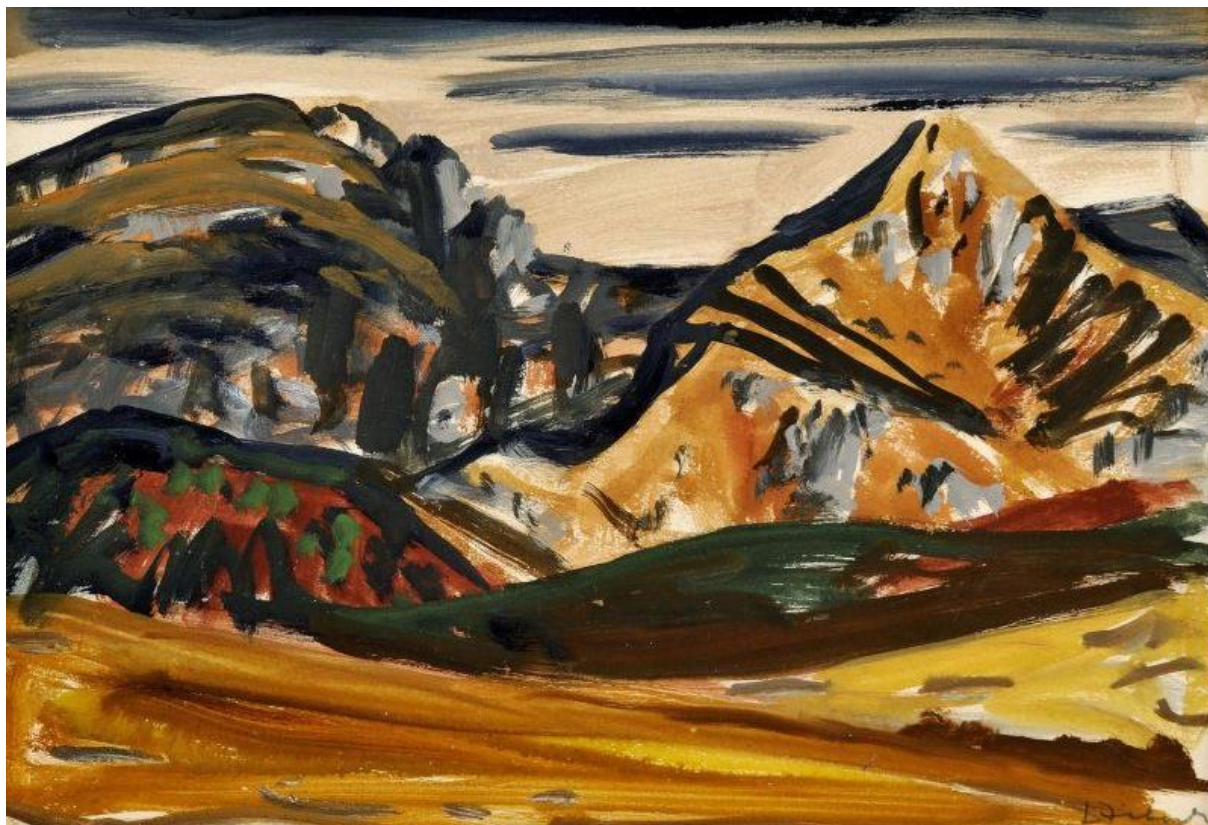
L. Záborský: Cesta (1960)

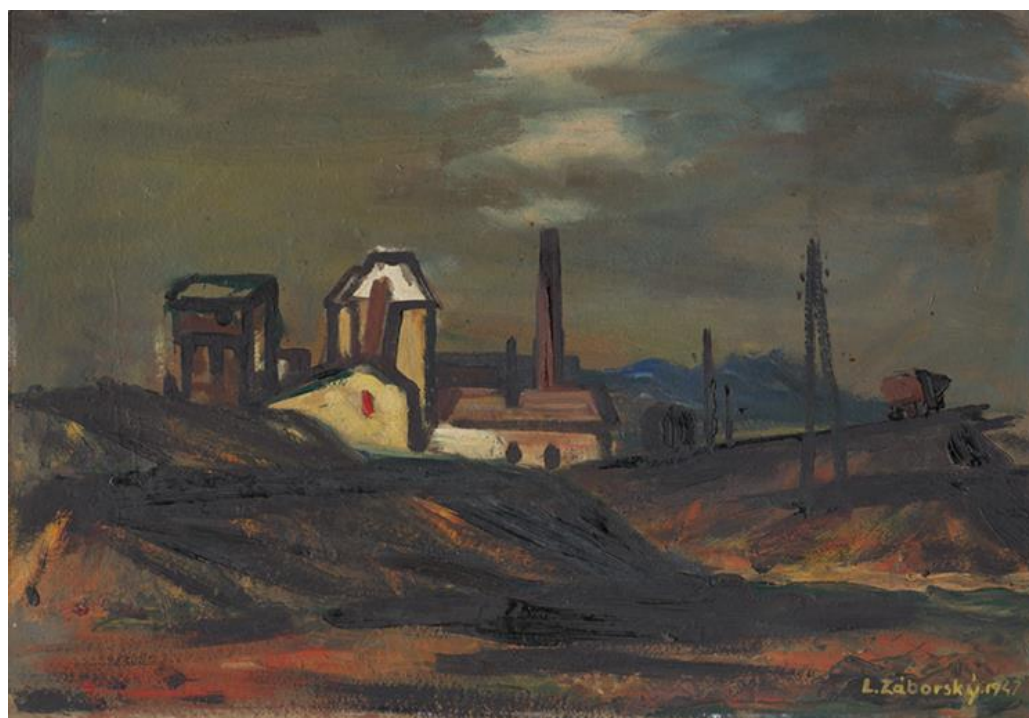
L. Záborský: Motív z Kremnice (1975)

L. Záborský: Pokoj na zemi (1964)

L. Záborský: Krajina z Turca (1960)

L. Záborský: Krajina s továrňou (sorela, 1947)

L. Záborský: Bretónsky motív (1961)

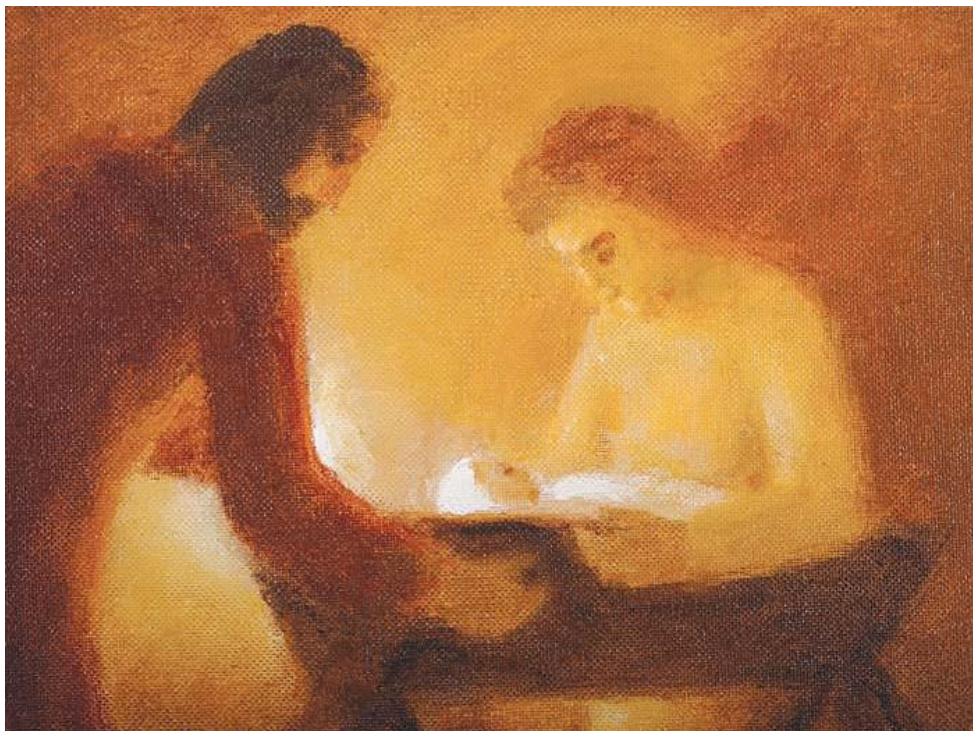
L. Záborský: Motív z Bretónska (1969)

L. Záborský: Krajina z Turca (1985)

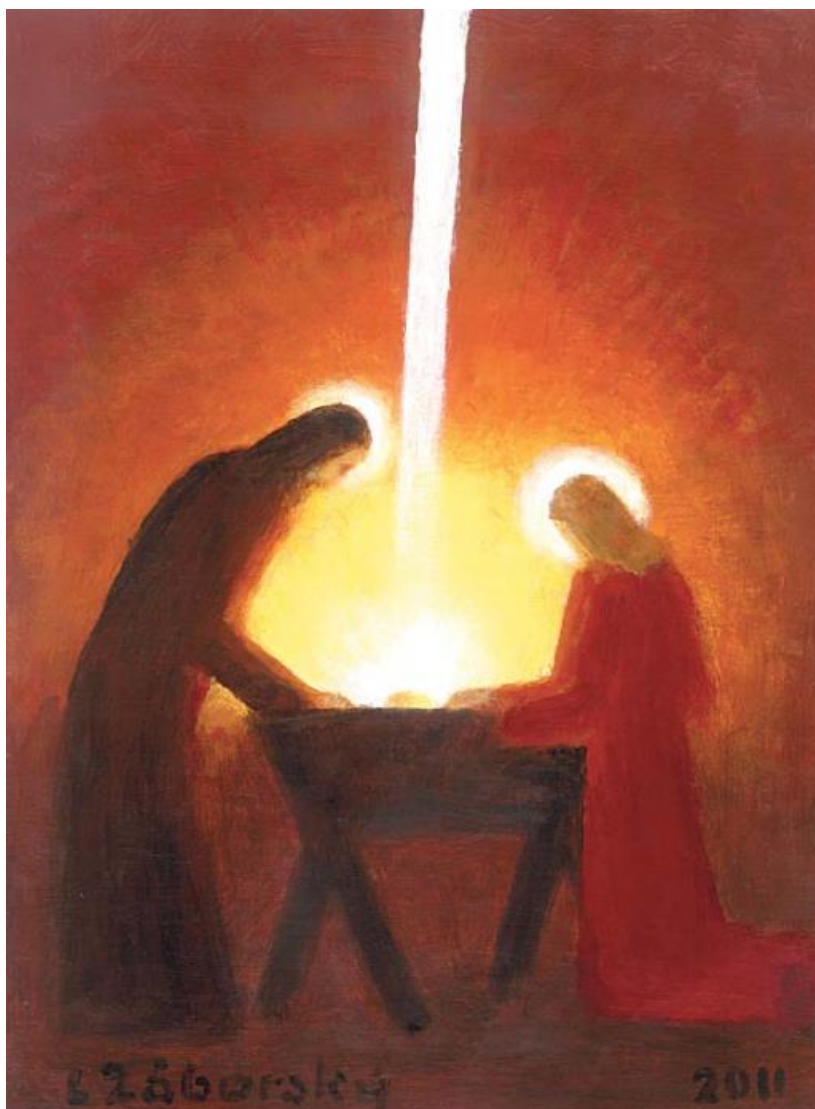

L. Záborský: Slovensko (1973)

L. Záborský: Narodenie Svetla v Betleheme

L. Záborský: Príchod svetla do Betlehema (2011)

L. Záborský: Ježiš sám v púšti

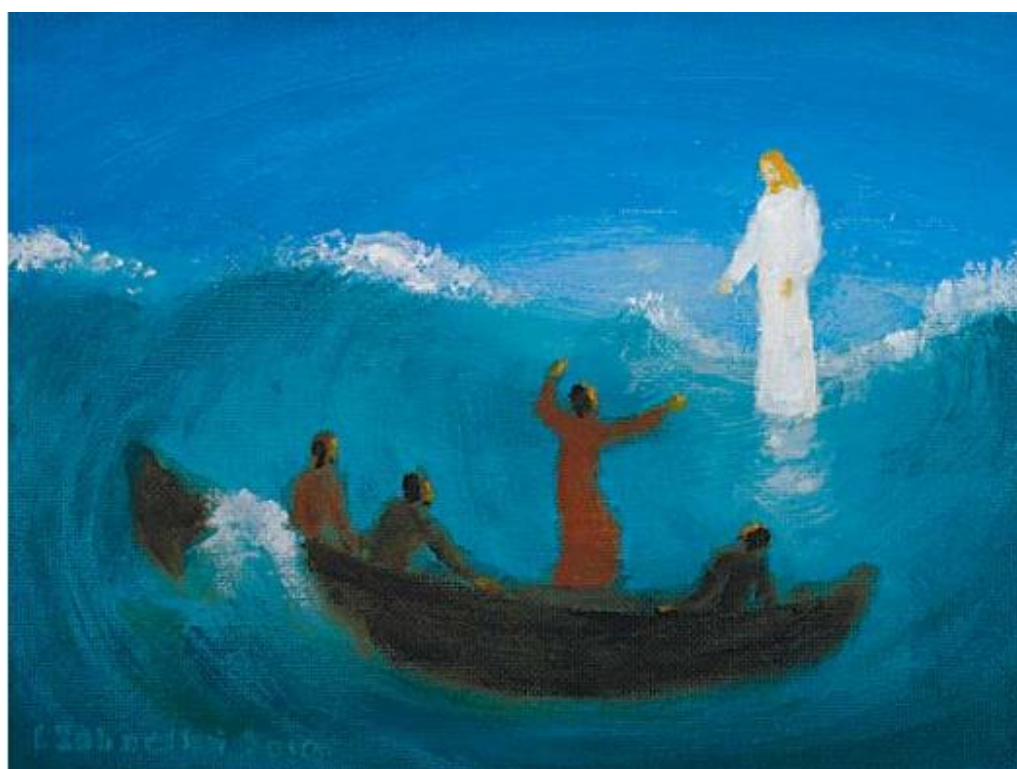
L. Záborský: Po zázračnom rybolove

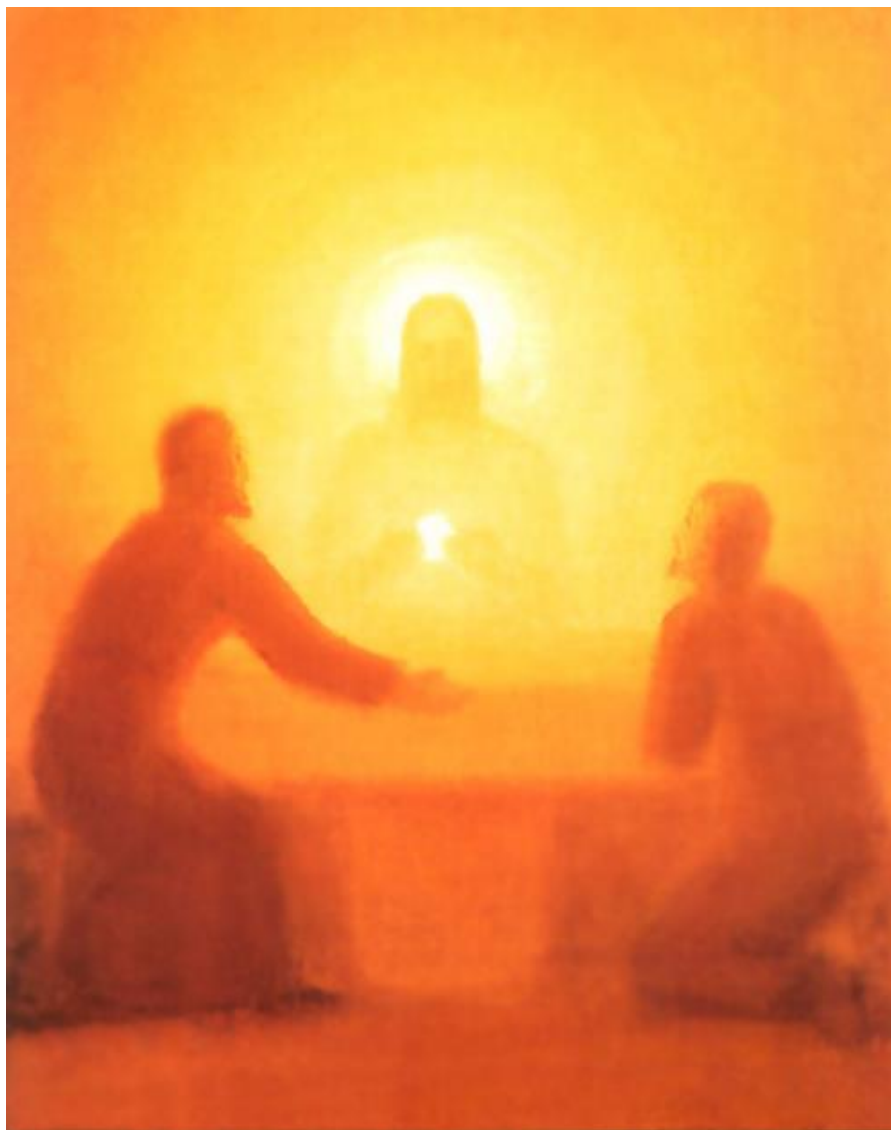
L. Záborský: (na motív Zázračný rybolov II.)

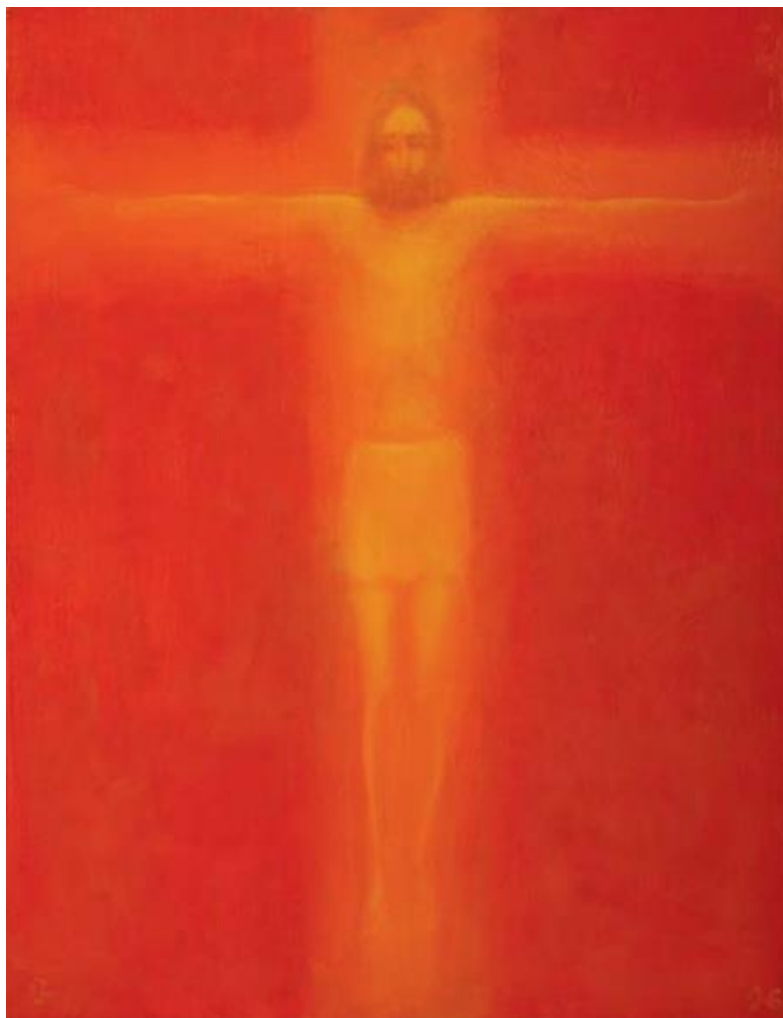
L. Záborský: (na motív Kristus kráča po vlnách)

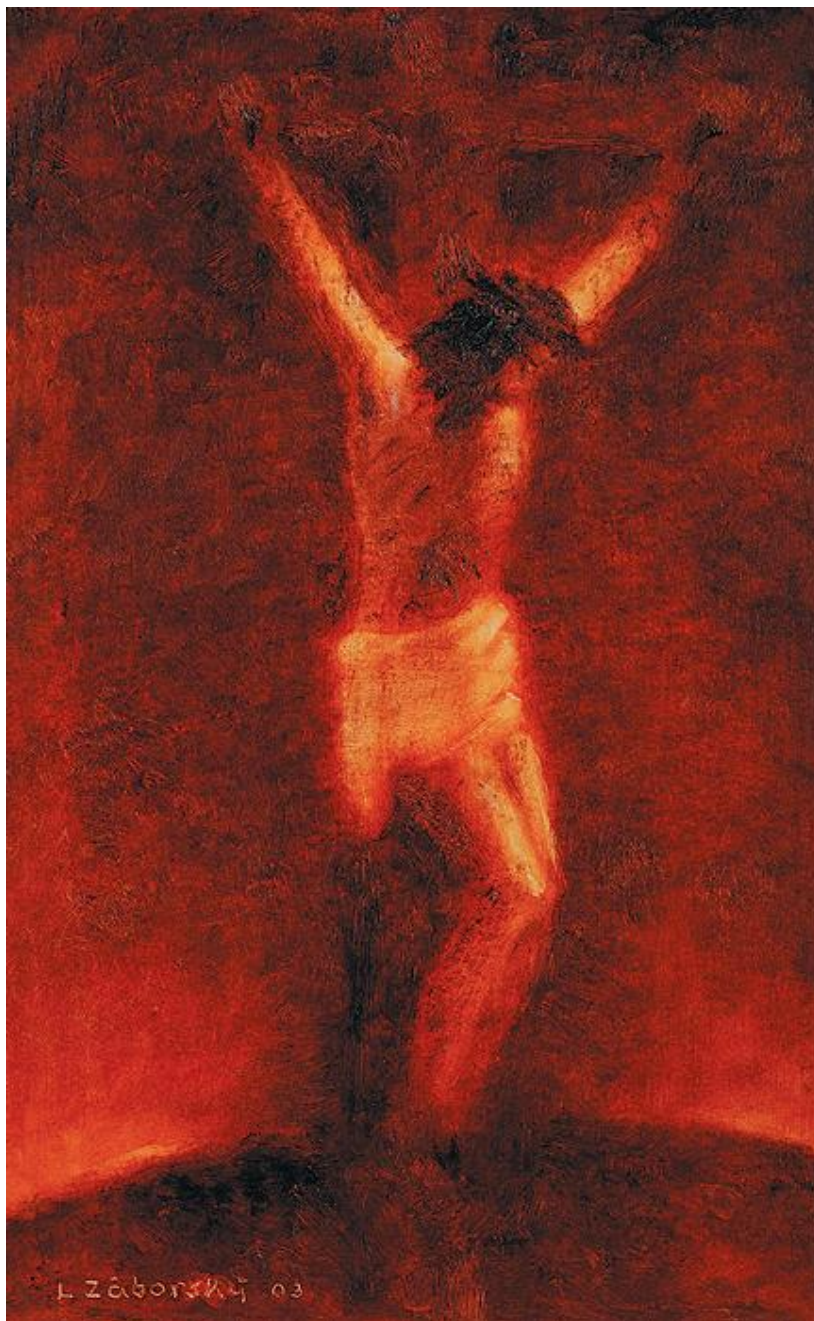
L. Záborský: Peter ide po vode k Ježišovi, kým dôveruje

L. Záborský: Vzkriesený Kristus a učeníci v Emauzoch

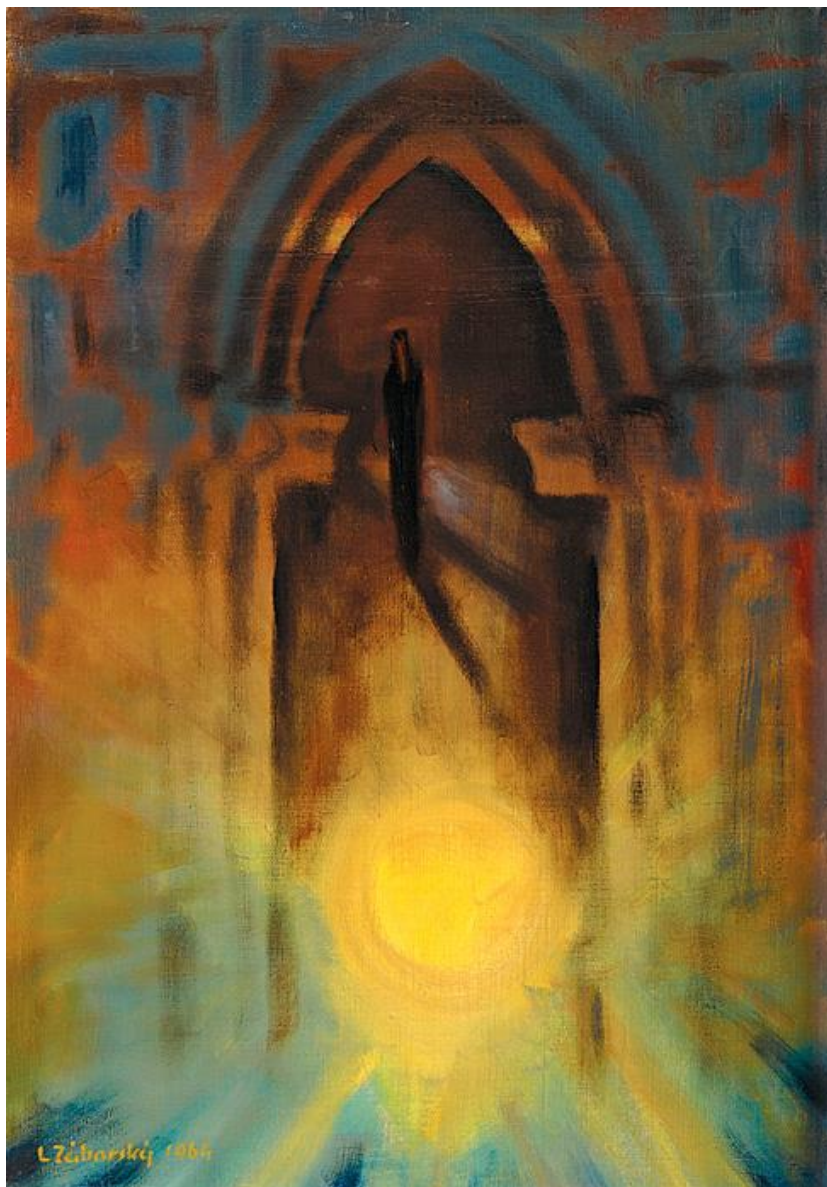
L. Záborský: Ukrižovaný

L. Záborský: Ukrižovaný (2003)

L. Záborský: Tajomstvo eucharistie - omša

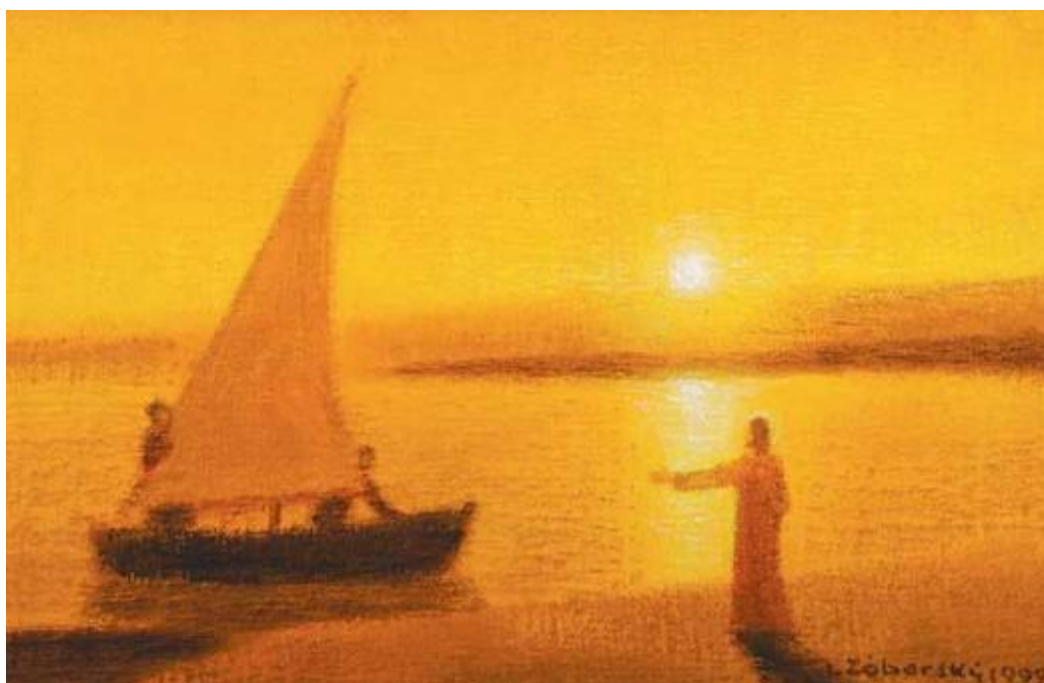

L. Záborský: Eucharistia – Kristus živý v chráme (1964)

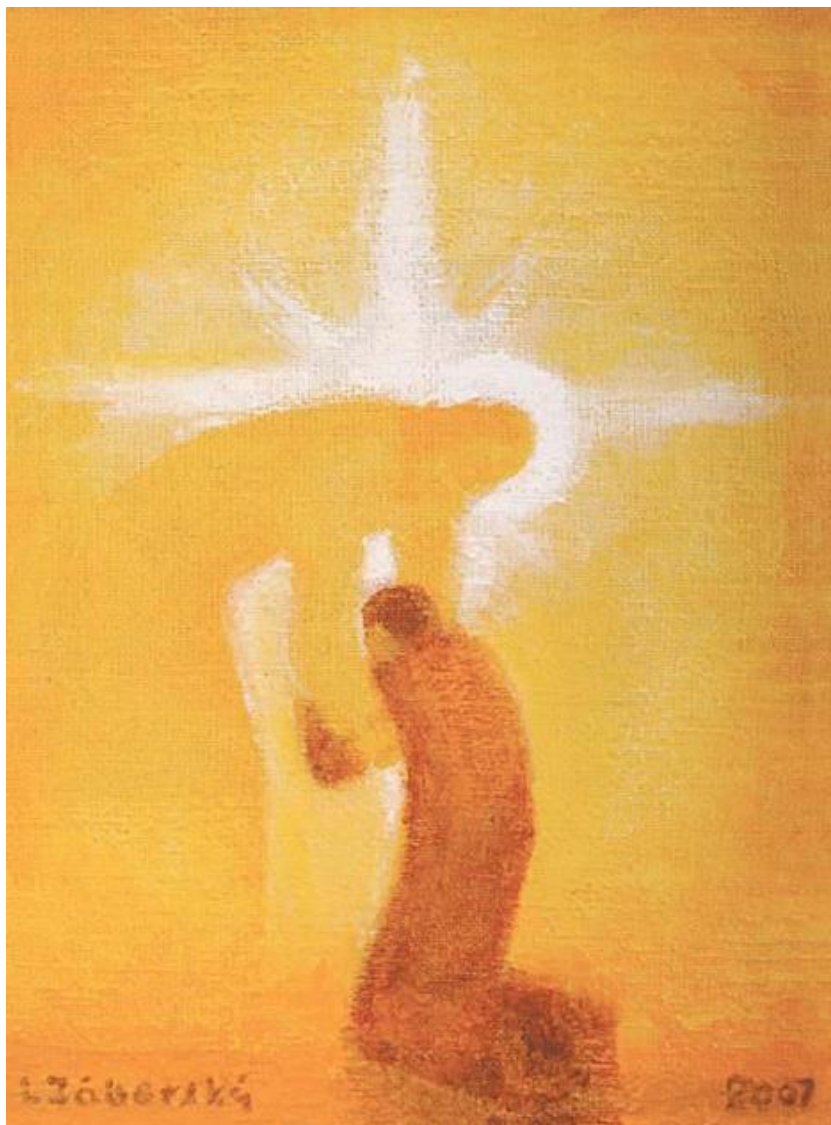
L. Záborský: (na motív Umývanie nôh)

L. Záborský: Kristus povoláva apoštol Petra a Ondreja (1999)

L. Záborský: Kristus najväčší milosrdný Samaritán (1976)

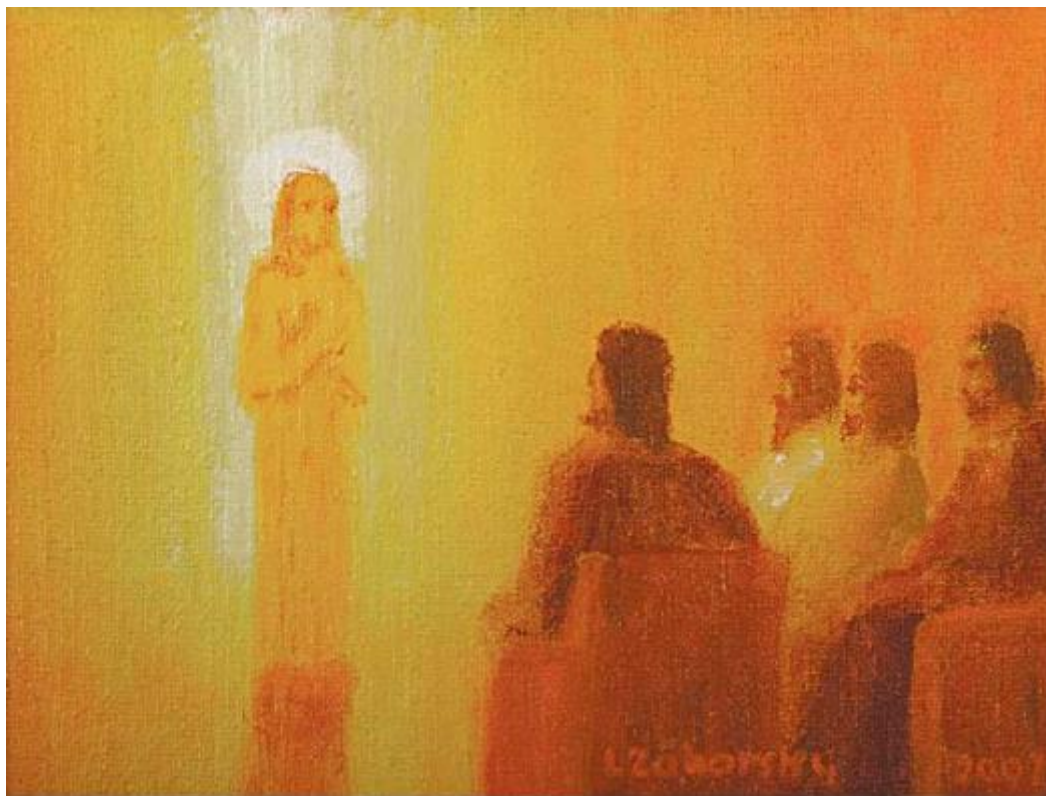
L. Záborský: Boh Otec a hriešnik (2007)

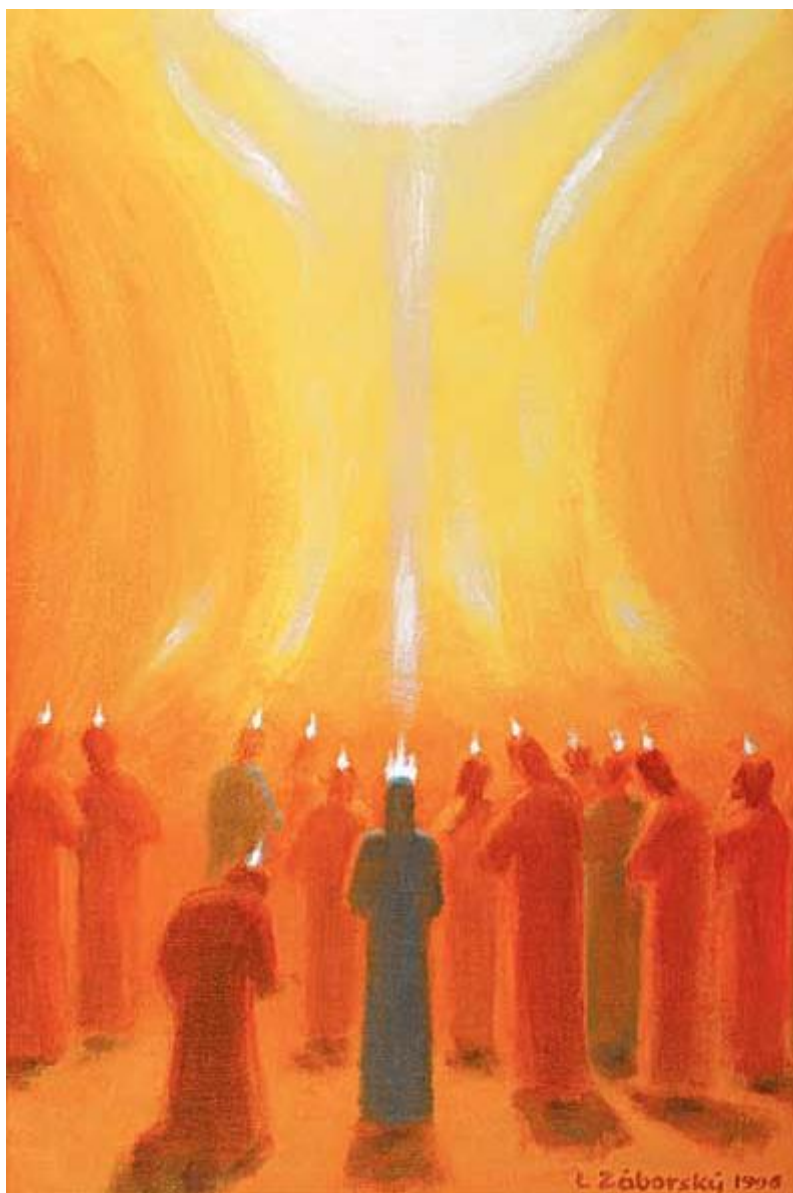
L. Záborský: Vzkriesený Kristus a Mária Magdaléna

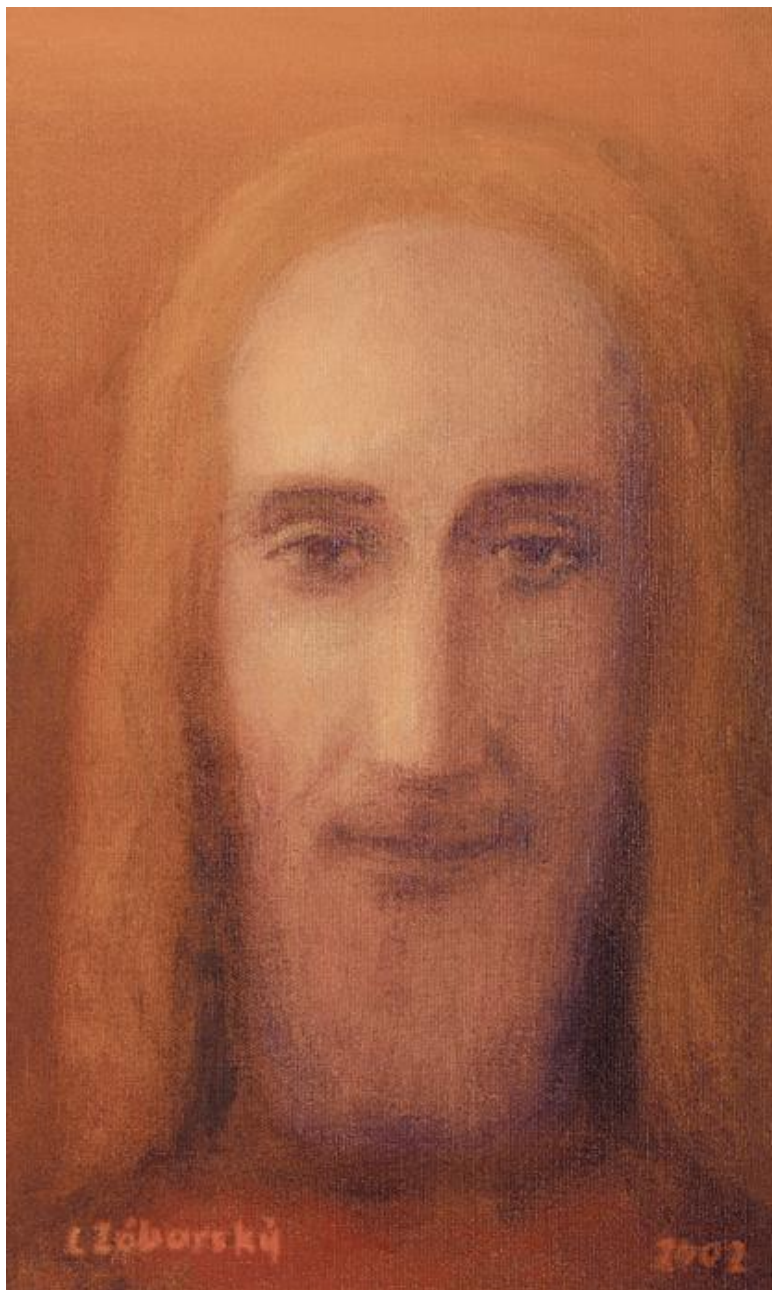
L. Záborský: Kristus pri modlitbe (2009)

L. Záborský: Dvanásťročný Ježiš v chráme (2007)

L. Záborský: Zoslanie Ducha Svätého (1996)

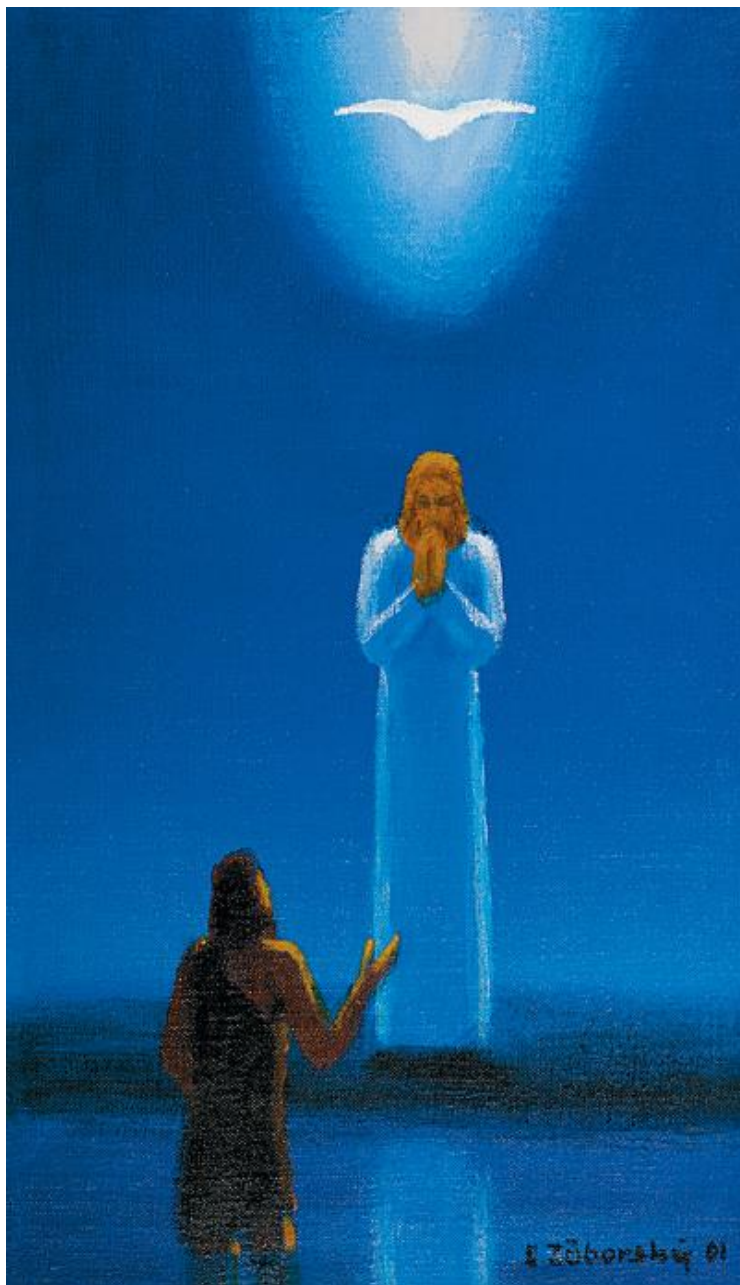

L. Záborský: Kristov úsmev (2002)

L. Záborský: Vzkriesený Kristus a Mária Magdaléna

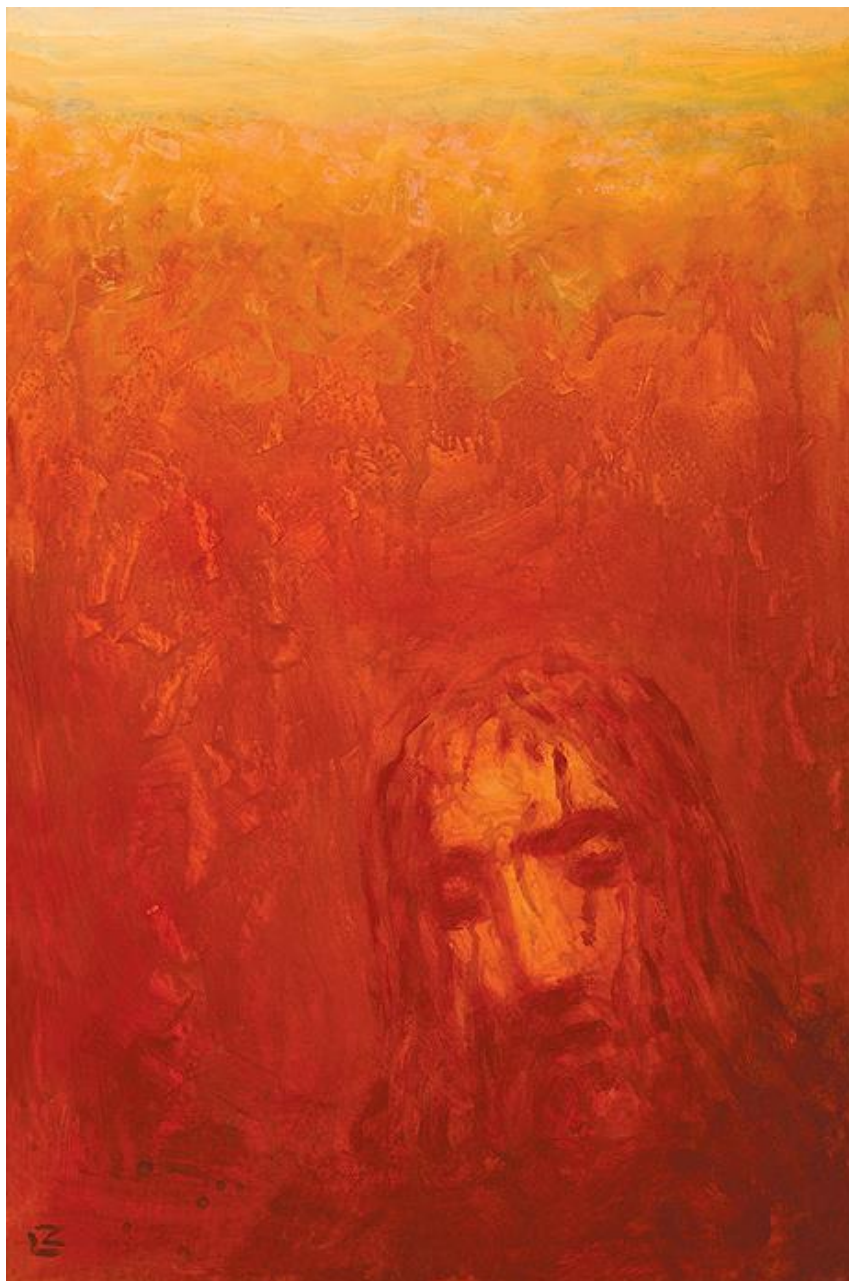

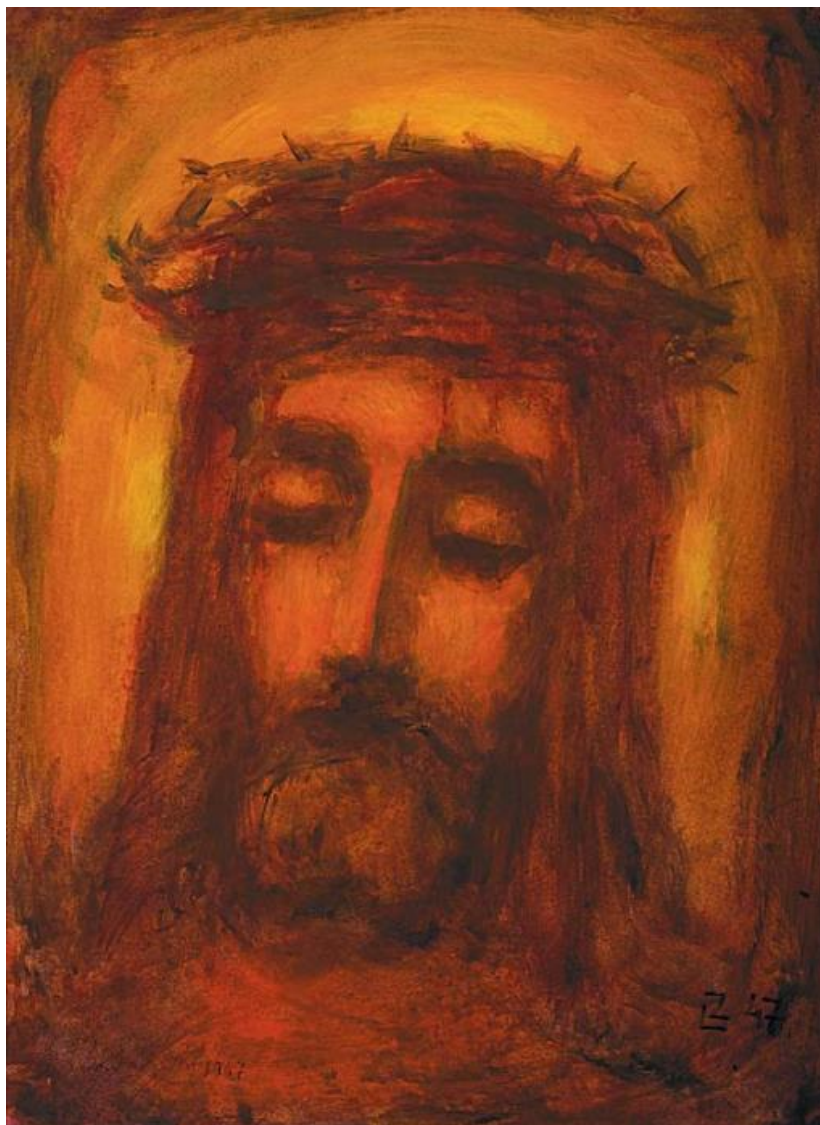
L. Záborský: Kristus po krste (2001)

L. Záborský: Zvestovanie (1999)

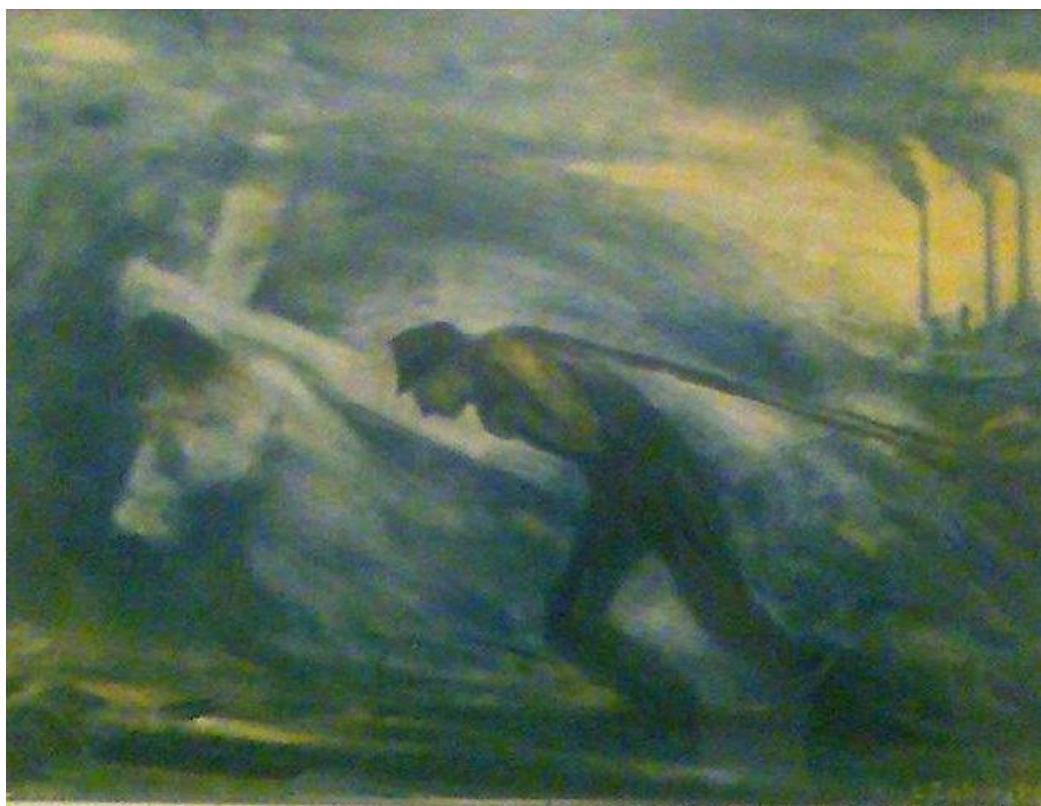
L. Záborský: Getsemany

L. Záborský: Kristus (1947)

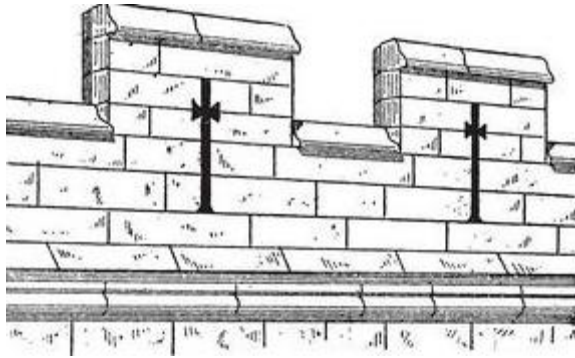

L. Záborský: Človek na ceste k Trojičnému Svetlu (2008)

L. Záborský: S krížom

zábradlie (pevnosti) - krytie *ochodzov* hradieb a stredovekých *fortifikácií* najčastejšie *parapetným* múrikom, zakončeným *cimburím* tvoreným *tieňkami* a *prolukami*; vo Francúzsku 13.st. cimburie doplnované odstrániteľným *podsebitím* (*hourds*), v 14.st. vsadené na *konzolách* v podobe *mašikuli*, ktoré pomohlo kryť strelbou mŕtvy priestor pri päte múra; pozri *terasa*; *balustráda*

zábradlie chórové - lektórium

zábradlie oltárne - oltárne zábradlie

zábradlie schodiskové - schodiskové zábradlie

Zacchia st. Paolo - (†1561); tiež Paolo Zacchia il Vecchio, Zacchia starší alebo Zacchia di Antonio da Vezzano; taliansky renesančný maliar; narodil sa v Vezzano Ligure a bol aktívny v Lucca; pravdepodobne sa učil vo Florencii, jeho práce ukazujú vplyv Domenica Ghirlandai a Fra Bartolomea; jeho syn Lorenzo di Ferro Zacchia alebo Zacchia il Giovane bol tiež maliar a rytec, aktívny v Lucca; pozri *talianski maliari 16.st.*, *toskánski maliari*

[http://fr.wikipedia.org/wiki/Zacchia di Antonio da Vezzano](http://fr.wikipedia.org/wiki/Zacchia_di_Antonio_da_Vezzano)

<https://www.google.sk/search?q=Paolo+Zacchia&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=1kZDVZrsPM2PaPftgcgD&ved=0CB4QsAQ#imgrc=B1QkZx60FfYpcM%253A%3BBBfRoreX-r-ZnM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.lib-art.com%252Fimgpainting%252F1%252F5%252F7651-portrait-of-a-young-girl-agnolo-bronzino.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.lib-art.com%252Fart-prints%252Fyoung-girl-in-a-fountain-basin.html%3B801%3B1023>

P. Zacchia st.: Violončelista (16.st.)

záclonová architektúra - holand. schorjesarchitectuur; (pôvodne pejoratívna) prezývka obytných stavieb *amsterdamskej školy*, ktoré sa vyznačovali zvláknými tehlovými stenami; pozri *umenie holandské*

<http://www.amsterdamsebinnenstad.nl/binnenstad/168/schortjes.html>

https://www.google.sk/search?q=schortjesarchitectuur&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&imgil=n2EC_Jt9deVyBM%253A%253BMdXBUCAhaC65iM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.joostdevree.nl%25252Fshtmls%25252Fschartjesarchitectuur.shtml&source=iu&pf=m&fir=n2EC_Jt9deVyBM%253A%252CMdXBUCAhaC65iM%252C_&usg=_OXgUBTA-QgBvUCBLu1TP6FhaOAO%3D&dpr=1&ved=0ahUKEwjQ-52g8vbKAhXiDpoKHV69DgsQyjcIZQ&ei=U0LAVpCGAuKd6ATe-rpY#imgre=Fto4Gc7k6kOLYM%3A

Amsterdamská škola: Schorjesarchitectuur

Amsterdamská škola: Schorjesarchitectuur

Amsterdamská škola: Schorjesarchitectuur

záclona - pozri *gardína*

záclonový oblúk - tiež závesový oblúk; nem. Vorhangbogen; oblúk, ktorý je ohraničený dvoma alebo tromi konvexnými oblúkmi; od neskej gotiky do ranej renesancie v Nemecku; používaný napr. v *partikulárnej gotike nemeckej*

<http://slovník.azet.sk/preklad/slovensko-nemecky/?q=z%C3%A1clonov%C3%BD+obl%C3%BAk>
[http://www.wikiwand.com/de/Bogen_\(Architektur\)#/Vorhangbogen](http://www.wikiwand.com/de/Bogen_(Architektur)#/Vorhangbogen)

začiatok - pozri *princíp, prvopočiatok, alfa; Janus/Ianus; vták; oriešok (Frotscher); atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

začiatok a koniec - pozri *alfa a omega, kríž alfa a omega; kruh, kruh s bodkou; kruh so vpísaným rovnoramenným krížom; stred; svet; pentagram (Biedermann); kniha-objekt, absurdná dráma*

Zadkine Ossip - (†1967); vlastným menom Iosef Aronovič Cadkin; ruský sochár a grafik; od roku 1909 žil v Paríži, v rokoch 1914-1945 činný v New Yorku; jeho rané dielo vznikalo pod vplyvom *kubizmu* a *A. Archipenka*; po období jednoduchých foriem, inšpirovaných prírodnými tvarmi, tvoril zložité expresívne skupiny spleťtých tvarov a prederavených hmôt; jeho hlavným dielom je *Pomník zničeného mesta* v Rotterdame; pozri *ruskí sochári, ruskí grafici, ruskí umelci, moderní sochári, francúzski sochári 20.st.*

http://nl.wikipedia.org/wiki/Ossip_Zadkine

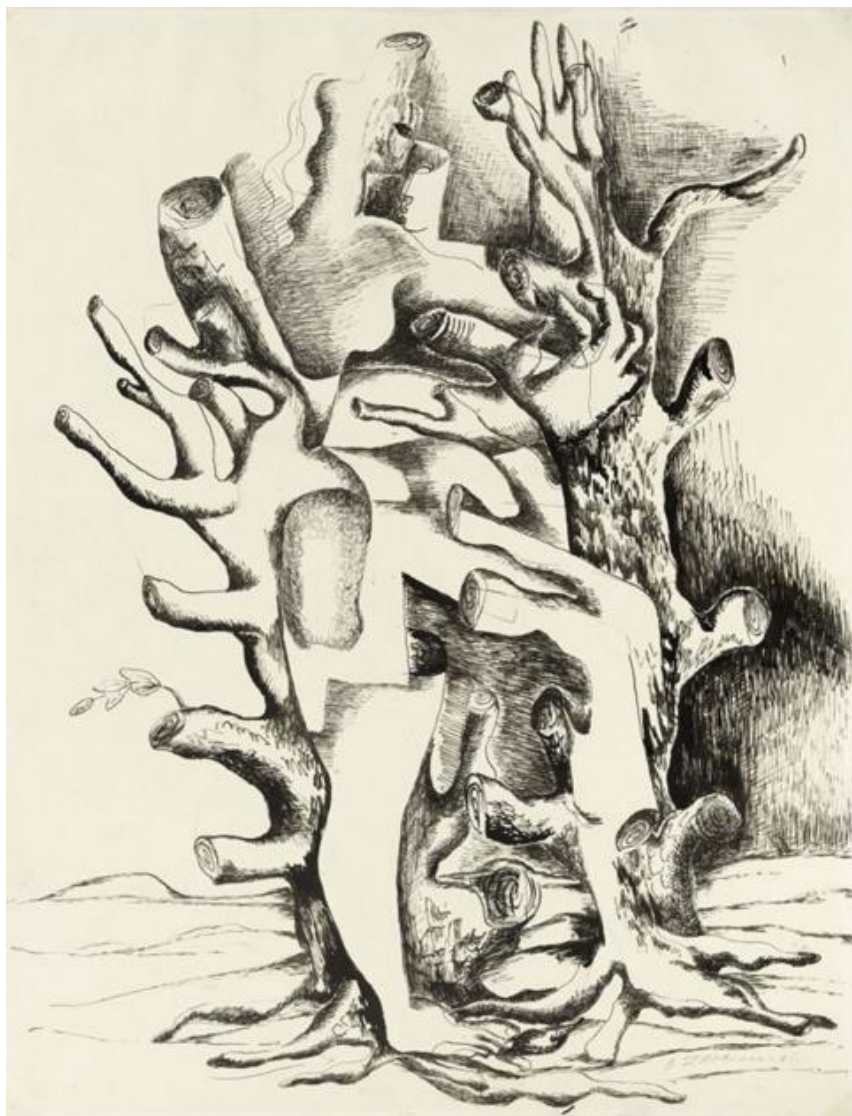
<http://www.wikiart.org/en/ossip-zadkine/daphne-1> (prehľad diel)

O. Zadkine: Huslisti ako harlekýni (1944)

O. Zadkine: Skladateľ (1935)

O. Zadkine: Dafne (1946)

O. Zadkine: Rozhovor (1955)

O. Zadkine: Inšpirácia (1955)

O. Zadkine: Strom života (1957)

O. Zadkine: Geryon (1960)

O. Zadkine: Dafne (1958)

O. Zadkine: Ludský les (1960)

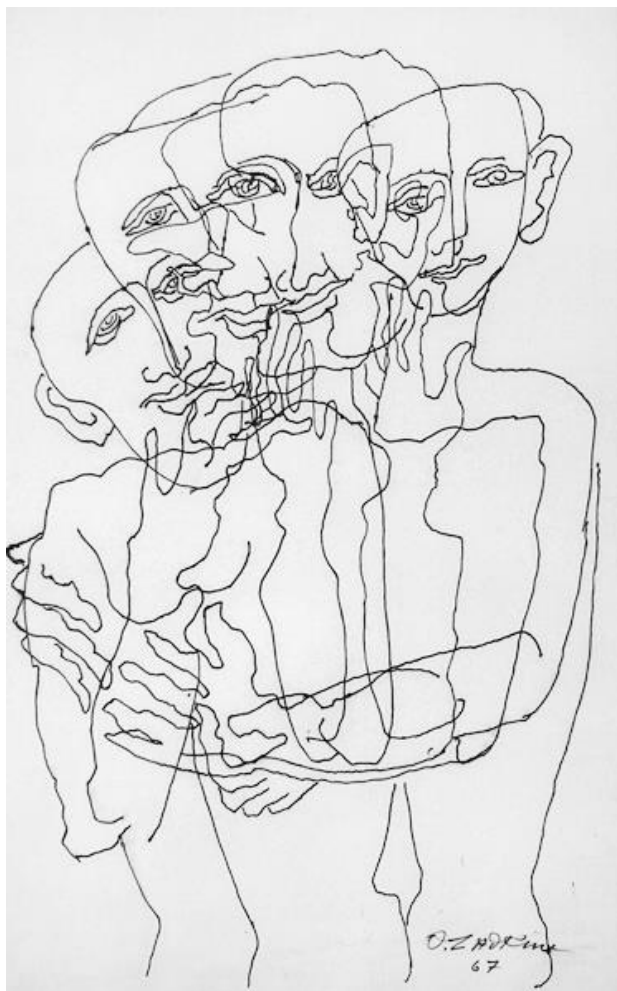
O. Zadkine: Ľudský dom (1963)

O. Zadkine: Kompozícia (1964)

O. Zadkine: Dafne (1966)

O. Zadkine: Návrat márnotravného syna (1967)

zadná sieň (staroveká architektúra) - pozri *opistodomos*

zadok - symbol *plodnosti*; pozri *vulgárnosť*, *anasyrma*

-v súvislosti s heslom *anasyrma*: *anasyrma* môže byť zámerne provokatívne vlastné odhaľovanie genitálií alebo zadku; slávny príklad poslednom uvedenom prípade je *Afrodite Kallipygos* – „Afrotida s najkrajším zadkom“; v mnohých tradíciách toto *gesto* má *apotropajný* charakter; je prostriedkom na odvrátenie nadprirodzeného nepriateľa

<http://lesk.azet.sk/clanok/103159/po-com-muzi-tuzia-po-zenskom-zadku-co-ich-tak-fascinuje.html>

Afrodite Kallipygos (kópia helenistickej sochy)

Diabol (marginálna kresba z Luttrell psalteria, 1320-1340)

Anonymný flámsky majster: Zadok (žartovná maľba, 16.st.)

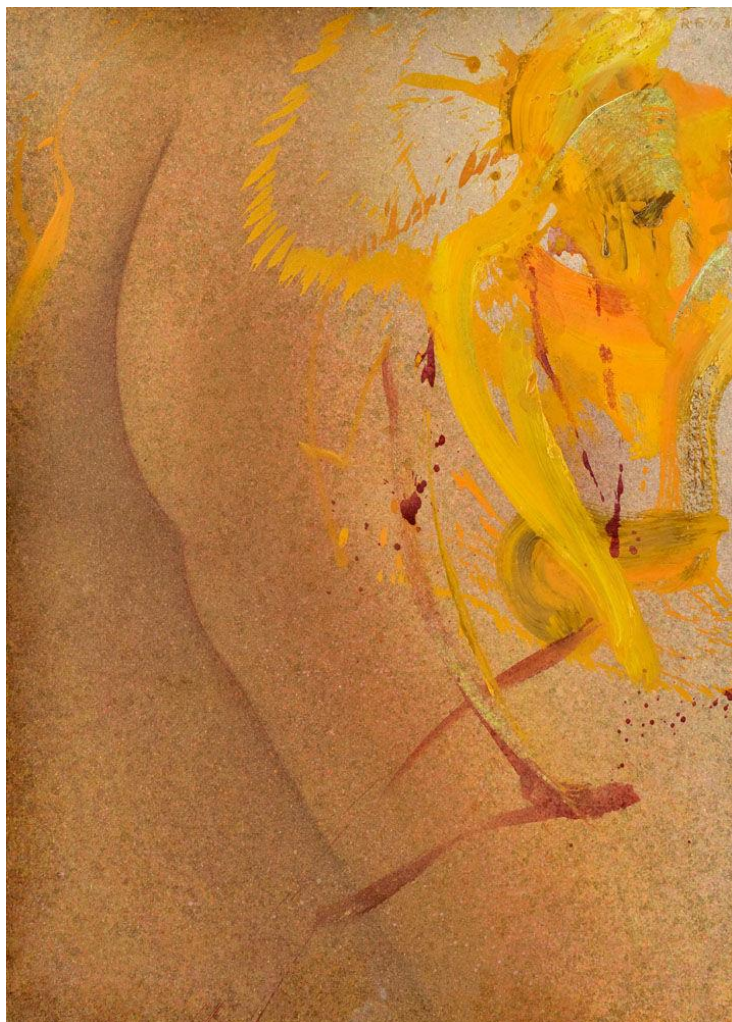

Autor neznámy: Šašo ukazuje svoj zadok. Apríl (detail augsburgského mesačného obrazu, 1531)

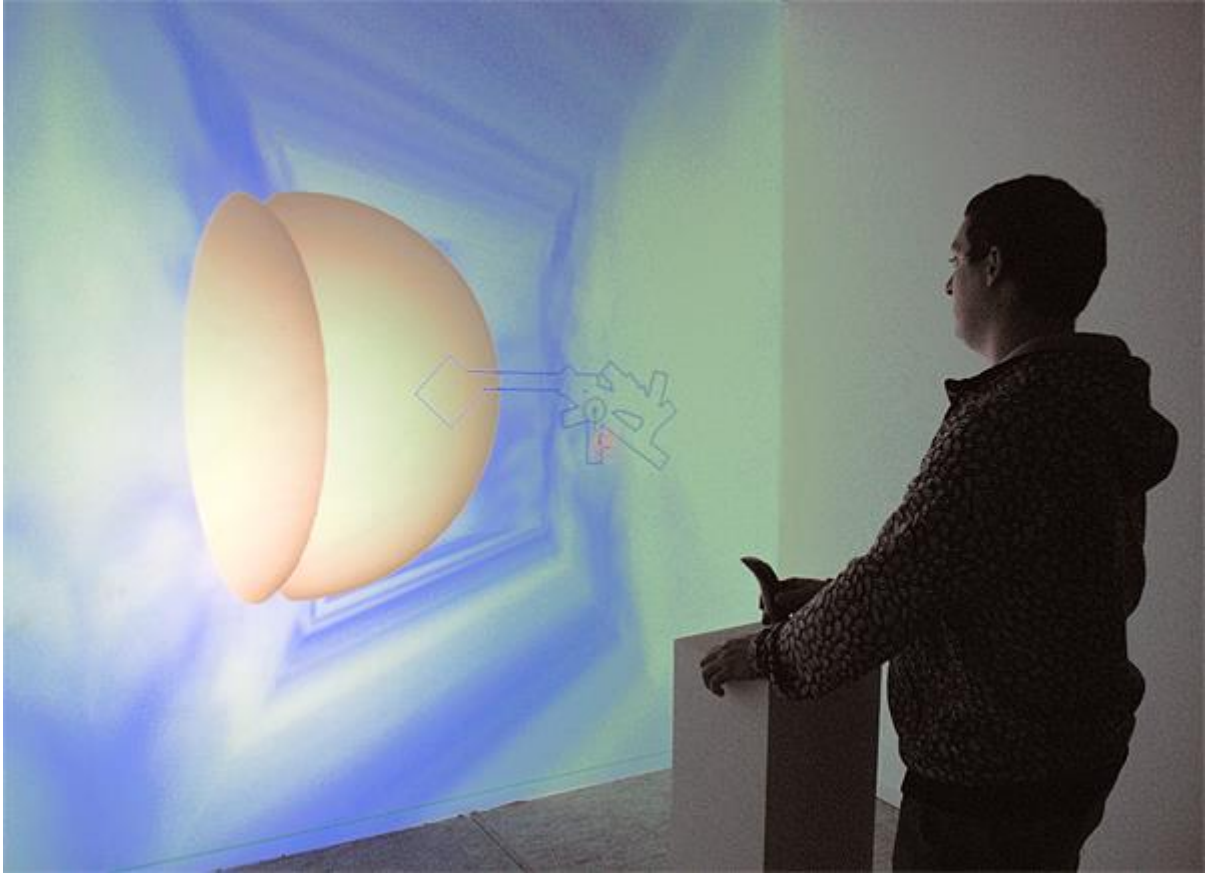
P. Bruegel st.: Traja karnevaloví šášovia (16.st.)

R. Fila: Maľba na rit' (1987)

I. Pavle: Žena s líškou (akryl, olej, 2004)

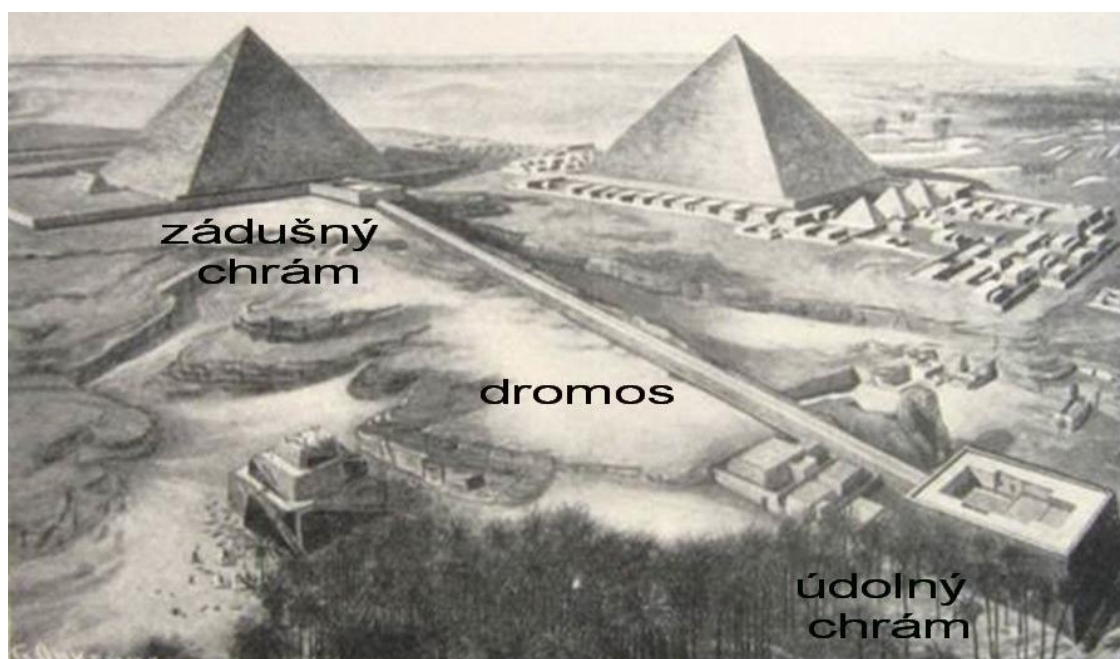
Maurice Benayoun: Diabol je prostitútka (interaktívna inštalácia virtuálnej reality zo série „veľké otázky“, 1995)

**„zadok Paríža“ - „Cul de Paris“
zádušná omša - rekviem**

zádušný chrám - angl. mortuary temple; *egyptský chrám*, v ktorom sa obetovalo duchu zosnulého *faraóna*, ktorého sochy stály v *nikách*; v Starej ríši (28.-23.st.pred Kr., pozri Egypt) súčasť *pyramídového komplexu*; zádušný chrám umiestnený u východných stien pyramíd; v Novej Ríši je zádušný chrám od *kráľovských hrobiek* oddelený; od chrámu k pyramide vedie monumentálna cesta *dromos* spájajúca zádušný chrám s *údolným chrámom*; v každom zádušnom chráme bola kaplnka, v ktorej bol uctievaný boh podsvetia *Usírev*; niekedy tieto kaplnky stáli v blízkosti chrámu; pozri *chrám egyptský*; *Memnónove kolosy*; *víno* (Becker)

Dudák v súvislosti s heslom chrám egyptský: slúžil na vykonávanie obradov za zosnulého panovníka; bol sídlom panovníkovho ducha (pozri *Ka*, *Ba*) a ukladali sa doňho panovníkove sochy; jeho počiatky sú už v dobe archaickej (chronológia pozri egyptské umenie); v Starej a Strednej ríši (2700-1786 pr.Kr.) sa stavali v susedstve pyramíd; do konca 3.dynastie stáli na severnej strane hrobiek; od 4.dynastie na strane východnej (dôvodom zmeny bol silnejší slnečný kult); prístupný bol vzostupnou cestou *dromos*, vedúcou od *nílskeho údolia* (od *údolného chrámu*) až ku vchodu do dlhej vstupnej siene; za vstupnou sieňou zvyčajne nasledoval otvorený dvor s pilierovou alebo stĺpovou ochodzou a s oltárom, kaplnkou s nikami pre panovníkove sochy, obetná sieň s nepravými dverami a skladmi; steny s reliéfnou výzdobou; v čase Strednej ríše postupne oslabovaná kultová funkcia zádušného chrámu; v Novej ríši chrám stavebne oddelený od hrobky, ktorá bola stavaná stále hlbšie v púšti alebo tesaná do skalného masívu (Údolie kráľov a Údolie kráľovien v západných *Tébach*); vtedy zádušné chrámy stavané na okraji nílskeho údolia a kult panovníka splyval s kultom významných božstiev, čo sa odrazilo v usporiadaní aj výzdobe; tieto chrámy mali meno Dom miliónov rokov; pozri architektonický priestor

https://en.wikipedia.org/wiki/Mortuary_temple

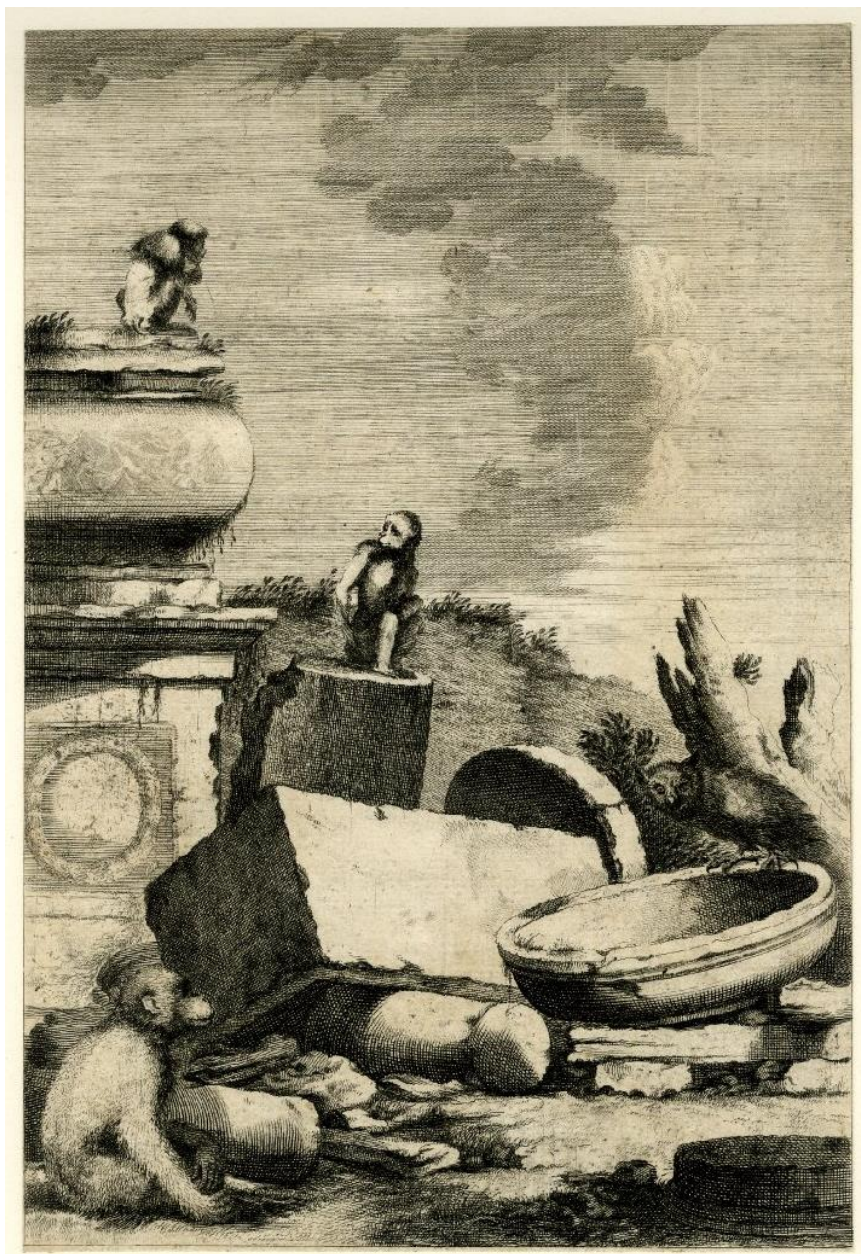
Nekropola v Memfis (2200 pr.Kr.)

Zaech Bernard - (†1693); Bernard Zaech spolu s *Jonasom Umbachom* boli maliari a rytci v meste Augsburgu v Nemecku; Umbach bol známy pre svoje krajiny, domáce scény a diela konané v štýle *šerosvitu*; produkoval cez 200 leptov

<http://museumdogs.tumblr.com/post/89283245634/bernhard-zaech-after-jonas-umbach-german-active>

B. Zaech podľa J. Umbacha: Psy prenasledujúce mačku (lept, 1650)

B. Zaech: Krajina so starými ruinami (1645-1660)

zafarbenie - 1. farba miešaná s *bielobou*
2. *dominantná farba*

zafír - hebr. ספיר; gréc. *σάφειρος/sáfeiros* – „modrý kameň“; názvo pochádza z hebrejčiny; modrá odroda *korundu*; staroveký názov *gemma gemmarum*; jeden z dvanástich *drahokamov*, ktoré tvorili základné kamene *Nebeského Jeruzalemu*

Täubl: modrá odroda korundu, zložením oxid železa a titanu; podobne ako u rubínu a uňho niekedy prejavuje pri odrazenom svetle asterizmus

www: historický názov pre zelenomodrý zafír je *akvamarín orientálny*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Sapphire>

Zafír

zafírspinel - modrá odroda *spinelu*; pozri *drahokamy a polodrahokamy*

Zagreus – gréc. Ζαγρεύς/Zagreús; grécky boh, zvyčajne nie vždy identifikovaný sa s *Dionýzom*; bol obzvlášť uctievaný stúpecami *orfizmu*; podľa mýtu splodil *Zeus* s *Deméter Persefoné*, s ňou potom *Zagrebu*, ktorému chcel zveriť svoju vládu nad vesmírom; keď žiarliví *Titáni* Zagrea roztrhali a zjedli; *Aténa* zachránila Zagreovo srdce a dal ho *Diovi*, a ten z neho spolu so *Semelé* splodil nového *Dionýza*, *Dionýza Zagreu*; *Zeus* potom usmrtil bleskom *Titánov* a *Apolónovi* poručil uložiť zvyšky Zagrebovho tela v *Delfách*; z popola *Titánov* vzniklo nové pokolenie ľudí, ktoré má v sebe tak princíp titánsky ako aj dionýzovský (popol nasiaknutý krvou *Dionýza*), ktorý môže ľudstvo priviesť ku spaseniu

<https://en.wikipedia.org/wiki/Zagreus>

Zagreus alebo Orfeus napadnutý mainádami (detail z červeno figurovej keramiky)

Zeus a Dionýzus Zagreba (freska)

Dieťa Dionýzus Zagreus na tigrovi (mozaika, Dom faunov, Pompeje, 2.st.pr.Kr.)